

Makale türü: Araştırma makalesi**Article type:** Research article

Geliş tarihi 11.04.2026

Submitted date

Kabul tarihi 02.10.2026

Accepted date

Elektronik yayın tarihi 02.10.2026

Online publishing date

Atıf Bilgisi / Reference Information

Arıcı, B., & Taşkiran, C. (2026). Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerine Betimsel Bir Bakış. *Journal of History School*, 83, 3947-3969.

MEHMET EMİN YURDAKUL'UN ŞİİRLERİNE BETİMSSEL BİR BAKIŞ¹

Bayram ARICI² & Cengiz TAŞKIRAN³

Öz

Edebiyatla tarih arasında sınımsız bir bağ vardır. Tarihi olaylar edebi eserlerde farklı bir biçimde ve üslupta okura sunulmaktadır. Milletlerin yaşayışlarını etkileyen olaylar toplumun bütün yönlerinde ciddi etkiler bırakmaktadır. Dünya tarihi içerisinde en bilinen özelliği savaşçılık olan Türk Milleti yaşadığı savaşların hemen hepsinden güçlenerek çıkmıştır. Ancak yakın tarihte yaşanan Birinci Cihan Harbi Osmanlı Devleti'nin yıkılması ile sonuçlanmıştır. Devamında elde kalan vatani düşman işgalinden kurtarmak üzere destansı bir mücadele verilmiştir. Bu mücadeleye halk topyekûn iştirak ettiği için de adına “Millî Mücadele” denmiştir. Bahsi geçen bu olaylar Türk Milletinin kültürel kodlarına “Kahramanlık” imgesini işlemiştir. Bu millî duygular ile ortaya çıkan edebi ürünler günümüze kadar bu imgeyi canlı kılmayı başarmıştır. “Millî Şair” olarak anılan Mehmet Emin Yurdakul Türk milletinin bu mücadelesine eserlerine yer vermiş ve millî bilincin topluma aşılmasına katkıda bulunmuştur. Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerini betimsel bir bakışla inceleyen bu araştırmanın amacı şairin şiirlerinin Millî Mücadeledeki yeri ve önemini ortaya koyarak ilgililere önerilerde bulunmaktır. Bu çalışmada Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri nitel doküman incelemesi ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. İncelenen yüz kırk iki şiirin konuları dikkate alınarak şiirlerden 67 koda ve 36 temaya ulaşılmıştır. Şiirlerde “kendini tanımak” (32) olması, bireysel farkındalık ve öz bilinç temasının ağır bastığı; “vatan”, “ölüm”, “merhamet”, “çocuk sevgisi” gibi kodlara da yer verildiği tespit edilmiştir.

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50.

²Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, b.arici@alparslan.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7213-1331.

³ Doç. Dr., Muş Alparslan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, c.taskiran@alparslan.edu.tr, Orcid: 0000-0002-3677-6316.

Anahtar Kelimeler: Millî Mücadele, Mehmet Emin Yurdakul, Betimsel Analiz, Şiir.

A Descriptive Analysis of Mehmet Emin Yurdakul's Poems

Abstract

There is a strong bond between literature and history. Historical events are presented to the reader in literary works through distinct forms and styles. Events that shape the lives of nations leave profound impacts on every aspect of society. Throughout world history, the Turkish nation—characterized primarily by its martial spirit—has emerged stronger from nearly every war it has fought. However, the First World War, a major event in recent history, resulted in the collapse of the Ottoman Empire. Subsequently, an epic struggle was waged to liberate the remaining homeland from enemy occupation. Because the entire populace participated in this effort, it came to be known as the "National Struggle." These events ingrained the image of "heroism" into the cultural DNA of the Turkish nation. Literary works born of these patriotic sentiments have succeeded in keeping this image alive to the present day. Mehmet Emin Yurdakul, known as the "National Poet," incorporated this struggle of the Turkish nation into his works and contributed to instilling national consciousness within society. This study, which examines Mehmet Emin Yurdakul's poetry from a descriptive perspective, aims to elucidate the place and significance of his poems within the context of the National Struggle and to offer recommendations to interested parties. The study analyzes Mehmet Emin Yurdakul's poems using qualitative document review and content analysis. Based on the subjects of the 142 poems examined, 67 codes and 36 themes were identified. The findings reveal a predominance of themes related to individual awareness and self-consciousness—specifically the code of "self-discovery" (appearing 32 times)- alongside codes such as "homeland," "death," "compassion," and "love for children."

Keywords: National Struggle, Mehmet Emin Yurdakul, Descriptive Analysis, Poetry.

GİRİŞ

Edebiyat kaynağını tarihten alır ve edebiyat eseri tarihi olayları edebî bir üslupla estetik anlayış çerçevesinde okura sunar. Türk edebiyatı da çoğunlukla Türk tarihinden beslenmektedir. Tarihi olaylar toplumların hayatını önemli ölçüde etkilemiştir. Savaşlar milletlerin ve devletlerin tarih sahnesinden silinmelerine sebep olmuş veya yeniden yükselmelerini sağlamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Almanya ve İtalya'nın siyasi birliklerini tamamlamaları, küresel anlamda dünyada var olan mevcut durumun da sorgulanmasına yol açmıştır. Çünkü bu iki devlet özellikle sanayi alanında elde ettiği başarılarıyla İngiltere ve Fransa'nın ekonomik kazançlarını etkilemekle kalmamış, aynı

zamanda sömürge arayışlarına da girerek, büyük devletler arasında bloklaşmalara ve nihayetinde I. Cihan Harbi'ne gidecek sürecin aralanmasına neden olmuştur. Avrupa devletleri arasında yaşanan bu rekabet, askeri ve ekonomik gücünü yitiren Osmanlı Devleti'nin toprak bütünlüğünü tehlikeye sürüklemiştir. Başlangıçta savaşın dışında kalmaya çalışan Osmanlı Devleti, bu girişimlerinin başarısız olmasıyla birlikte Almanya'nın izlediği politika ve beklentiler neticesinde kendisi için çok yıkıcı olan savaşa girmiş ve dört yıl süren savaş sonucunda Mondros Mütarekesi'ni imzalayarak savaştan çekilmiştir (Bayburt ve Duman, 2020, s. 1705). Mondros Mütarekesi'nin imzalandığı gün Yıldırım Orduları Grup Komutanlığı'na atanan Mustafa Kemal Paşa mütareke metninin eline geçmesinin ardından yakın arkadaşlarından A. Fuad Cebesoy'a "Bu anlaşmanın Türklerin yok edilmesini hedef aldığını, Türklerin kurtuluşunun bir tek yolu kaldığını, bunun da ordunun desteğiyle millî şuurun uyandırılması olduğunu, bu yüzden Anadolu'ya geçerek Türk milleti ile hareket edilmesi gerektiğini" ifade etmiştir (Kürkçüoğlu, 1998, s. 513-514). Mütarekenin imzalanmasının hemen ardından İngilizler Musul'u işgal etmiş, devamında İskenderun'un işgal edileceğini bildirmişlerdir. İskenderun'un işgalini takiben Fransızlar, Ermenileri kullanarak Pozantı'ya kadar uzanan Adana bölgesini işgal etmişler, buradan Trakya'ya ilerleyerek 9 Kasım'da Uzunköprü'ye gireceklerini ilan bildirmişlerdir. Doğu Anadolu'da da Osmanlı Devleti Ruslarla imzaladığı Brest-Litovsk Antlaşması gereği Kars, Ardahan ve Batum'u topraklarına katmış, ancak itilaf devletleri anlaşmayı tanımadıklarını belirterek bu yerlerin boşaltılmasını istemişlerdir. Bu durumun sonunda da Kars Ermenilere bırakılmak zorunda kalmıştır (Işık ve Çırakoğlu, 2024). Osmanlı halkını işgale karşı kenetlenmeye iten ilk gelişme ise İzmir'in işgali olmuştur (Saydan, 2024). Yaşanan bu süreçler bir bakıma büyük Türk Milleti'nin yeniden dirilişi olan Millî Mücadelenin başlamasının elzem olduğunun hem halk hem de M. Kemal başta olmak üzere aydın ve askeri kadrolar tarafından anlaşılmasını sağlamıştır. Bu husus M. Kemal Paşa'da Anadolu'ya geçme fikrinin oluşmasını sağlamıştır. Mustafa Kemal Paşa 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldiğinde aynı gün Yunan gemilerinin de içerisinde yer aldığı işgal kuvvetleri donanması İstanbul önlerine gelmiş ve Boğaziçi'ni işgal etmiştir. Dolmabahçe önlerine demirleyen 61 savaş gemisini görünce "Geldikleri gibi gidecekler." diyerek en sıkıntılı anlarda bile ümitsizliğe kapılmamış, bir görevle Anadolu'ya geçmenin yollarını aramaya başlamıştır. Bunun için de en uygun zaman asayiş ve düzenin sağlanması yönünde işgal kuvvetlerinin İstanbul hükümetine yaptıkları yazılı ikazlar sonucu ortaya çıkmıştır. Özellikle Samsun ve çevresinde yaşanan olaylar neticesinde olaylara müdahale etmesi için bölgeye ordu müfettişliği yetkisiyle Mustafa Kemal Paşa'nın görevlendirilmesine karar verilmiştir (Aydın ve Aydın, 2011, s. 165-167). Mustafa Kemal Paşa'nın Samsun'a çıkmasıyla Millî Mücadele de

başlamıştır. Bu süreçte yapılan kongreler ve toplantılar, millî ruhun oluşmasında ve Türk Milleti'nin topyekûn ulusal bağımsızlık mücadelesine katılmasına önemli katkılar sunduğu sunmuştur. Bu askeri ve siyasi faaliyetlerin yanında dönemin edebiyatçıları da fikirleriyle ve eserleriyle Millî Mücadele'ye önemli katkılar sunmuşlardır. Türk edebiyatında Halide Edip Adivar'ın "Ateşten Gömlek ve Vurun Kahpeye", Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban ve Ankara", Tarık Buğra'nın Küçük Ağa, Kemal Tahir'in "Yorgun Savaşçı ve Esir Şehrin İnsanları", Nazım Hikmet'in Kuvayı Millîye Destanı, Samim Kocagöz'ün "Kalpaklılar ve Doludizgin", Turgut Özakman'ın Şu Çılgın Türkler, Falih Rıfkı Atay'ın "Zeytindağı ve Çankaya" adlı eserleri bu dönemi anlatmışlardır. Yine dönemin ruhunu anlatan, milliyetçi tasvirleri ön planda tutan şiirler bu dönemde Millî Mücadele ruhunu ateşleyen edebi bir tür olarak ön plana çıkmıştır. Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra 1918-1923 yılları arasında ölüm kalım savaşı veren Anadolu'nun işgaller karşısında birlik ve beraberlik içerisinde mücadele ederek savunmaya geçtiği dönem Millî Mücadele dönemi olarak adlandırılmaktadır. Millî Mücadele döneminde Mustafa Kemal Anadolu'yu düşman işgallerine karşı bir arada tutabilmek ve birlik içerisinde hareket edebilmek için bazı önemli şehirlerde kongreler yapmıştır. Bu kongrelerde bağımsızlığın topyekûn bir seferberlik içerisinde, manda ve himaye kabul edilmeden, vatanın bölünmez bir bütün olduğu yönünde kararlar alınmıştır. Kongreler ve aldıkları kararlar, 1918-1920 döneminde Anadolu ve Trakya'da kuvvetli bir istiklâl şuuru ile işgallere karşı direnme ve mücadele etme kararlılığı bulunduğunu ortaya koymaktadır (Satan, 2020, s.228). Bu dönemde Mustafa Kemal ile birlikte bazı aydınların kurtuluş mücadelesine katkıda bulunduğu bilinmektedir. İşgallere karşı miting düzenleyen aydınlar halka öncülük etmişlerdir. Bu mitinglerde Mehmet Emin (Yurdakul), Hamdullah Suphi (Tanrıöver) gibi dönemin öne çıkan isimleri aydın, şair, öğretmen kimliğiyle tanınan Halide Edip (Adivar), Nakîye (Elgün), Sabahat (Filmer), Şükufe Nihal (Başar), Hayriye Melek (Hunç) hanımlarla kürsüleri paylaşmışlar işgalleri kınayan konuşmalar yapmışlardır (Özdemir, 2021, s.1). 13 Mayıs 1869'da İstanbul'da doğan Mehmet Emin Yurdakul, Saray Mektebi, Beşiktaş Askeri Rüştiyesi ve Hukuk Mektebine gitmiştir. Çeşitli kurumlarda memurluk yaptıktan sonra 1912'de emekliye ayrılmıştır. 1914'te Musul milletvekili olmuş, 1921'de Mustafa Kemal'i desteklemek üzere Anadolu'ya geçmiştir. Sonrasında yine farklı şehirlerden milletvekili seçilen ve 14 Ocak 1944'te vefat eden Mehmet Emin Yurdakul 1897'de yazmaya başladığı şiirlerini Türkçe Şiirler, Türk Sazı, Ey Türk Uyan, Tan Sesleri, Ordunun Destanı, Dicle Önünde, Hastabakıcı Hanımlar, Turan'a Doğru, Zafer Yolunda, İsyan ve Dua, aydın kızları, Ankara, Dağınık Şiirler başlıkları altında yayınlamıştır. Şiirin yanında düz yazıları da bulunan Mehmet Emin Yurdakul Türk edebiyatında milliyetçi bir çıkarı açmıştır. Millî mücadele döneminde edebiyatçılar farklı

türlerde eserler ortaya koyarak halkı işgallere karşı bilinçlendirme görevini üstlenmişlerdir. 1911-1923 yılları arasında kapsayan millî edebiyat dönemi şiirleri dönemin siyasi ve sosyal durumunun edebiyata en çok yansıdığı dönemdir. Döneme de adını vermiş olan “millîlik” kavramı, millî edebiyat dönemine hâkim olan sanat anlayışının özeti olarak kabul edilse de döneme damga vuran fikir Türkçülük olmuştur. Bu dönemde eser veren yazar ve şairlerin en önemli özelliği, öze dönüş ve millî kimlik oluşturma çabası içerisinde hareket etmiş olmaları ve Türk milletinin birlik ve beraberliğini vurgulayan konulara değinmeleri (Şen, 2007, s. 74'ten akt. Çölgeçen, 2018) olmuştur. Bu bağlamda Türkçülük fikrinin hâkim olduğu şiirler yazan en önemli şairlerden biri de Mehmet Emin Yurdakul'dur (Argunşah, 2012, s. 203'ten akt. Çölgeçen, 2018). Mehmet Emin Yurdakul (13 Mayıs 1869 – 14 Ocak 1944), millî edebiyat anlayışının en önemli sanatçılarından biridir (Karabulut, 2011). Vatan aşkıyla yoğrulmuş sağlam bir karaktere sahip olan Yurdakul, olaylar karşısındaki duruşu ve kendine özgü anlatım tarzıyla da Türk edebiyatında önemli bir yere sahiptir (Kaya, 2025, s. 2073). 1897 tarihli Osmanlı-Yunan savaşı sırasında kaleme aldığı şiirleriyle edebiyat dünyasında adını duyuran şair, bu şiirleri bir araya getirerek 1898'de kitaplaştırmıştır. Eseri temalar, tercih edilen dil ve vezin ile alışılmışın dışındaki tarzıyla döneminde büyük yankı uyandırmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın başlamasıyla edebî olarak da üretkenlik gösteren Yurdakul, Millî Mücadele dönemi de dahil olmak üzere yaşanan bu savaş yılları boyunca arka arkaya vatan ve kahramanlık konulu şiir kitapları (Türk Sazı (1914), Ey Türk Uyan (1914), Tan Sesleri (1915), Ordunun Destanı (1915), Dicle Önünde (1916), Hastabakıcı Hanımlar (1917), Turan'a Doğru (1918), Zafer Yolunda (1918), İsyan ve Duâ (1919), Aydın Kızları (1921) yayımlamıştır (Yurdakul, 1989, s. XLV-XLVI'dan akt. Şen Akdemir, 2025). Mehmet Emin Yurdakul'un Türk-Yunan Savaşı sırasında şehitlerin al kanıyla yazılmış, vatanı anlatan, herkesin anlayabileceği şiirler yazılmasını istediği, vatanının kendisine öğrettiği şeyleri öğrenemeyenlere öğretmek, kendi kanını taşıyan, kendi dilini konuşan insanlara karşı görevini yerine getirmek için şiir yazdığı bilinmektedir. Alanyazın incelendiğinde Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde Sosyal ve Siyasi Meseleler (Acar, 2018), Mehmet Emin Yurdakul ve Abdullah Şaik'in Eserleri Bağlamında XX. Yüzyıl Azerbaycan Ve Türkiye Türkçelerinin Sözvarlığı Karşılaştırması (Hacıyeva, 2018), Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde Değerler Eğitimi Üzerine Bir İnceleme (Mehdiyeva, 2016), Mehmet Emin Yurdakul, Şiir Anlayışı ve Şiirlerinde Millî Değerler (Özsarı, 1996), Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirleri Üzerine Söylem Çözümlemesi (Şenal, 2019) ve Türk Milliyetçiliği Bağlamında Bir Mütefekkir ve Devlet Adamı Olarak Mehmet Emin Yurdakul (Urgenç, 2019) gibi lisansüstü tezlerin yanında; Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinin Değerler Açısından İncelenmesi (Çalışkan, 2021), Mehmet Emin'in Şiirlerinde Halkçılığın

İzini Sürmek: Türkçe Şiirler ve Türk Sazı'nda Sosyal Eleştiri (Şen Akdemir, 2025), Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde Kimlik Kurgusu ve Benlik Algısı (Şahin, 2016), Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerinde Adalet Duygusu (Kaya, 2025) ve Mehmet Emin Yurdakul'un "Türkçe Şiirler "ine Bir Bakış (Karabulut, 2011) gibi Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerine yönelik yapılmış bazı çalışmaların olduğu göze çarpmaktadır. İncelenen bu çalışmalar neticesinde Millî Mücadele döneminde önemli eserler ortaya koymuş ve zamanın izlerini derinden taşıyan Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde Millî Mücadelenin nasıl tasvir edildiğine yönelik çalışmaların nispeten daha az olduğu görülmüştür. Şairin şiirlerinin öğrencilere millî birlik ve beraberlik, vatan sevgisi gibi değerleri de aktarmada önemli bir görev üstlenebileceği düşünülmektedir. Aynı zamanda öğrencilere tarih sevgisiyle birlikte edebi bakış açısı da bu bağlamda kazandırılabilir.

Bu araştırmadan önceki çalışmaların genellikle belirli şiirler ya da tekil konular üzerinden yürütülmesine karşılık, bu araştırma Yurdakul'un 142 şiirini bir bütün olarak değerlendirmesi ve sistematik bir kod-tema haritası sunması bakımından özgündür. Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerini betimsel bir bakışla inceleyip Millî Müadele'ye katkısını ortaya koymayı amaçlayan bu araştırmada ilgili literatürdeki eksiklik giderilmeye çalışılmıştır. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1- Mehmet Emin Yurdakul'un incelenen şiirlerinde hangi kodlar öne çıkmaktadır?
- 2- Bu kodlar hangi üst temalar altında toplanmaktadır?

YÖNTEM

Nitel araştırma desenlerinden nitel doküman incelemesinin yapıldığı bu araştırmanın inceleme nesnesini Mehmet Emin Yurdakul'un yazdığı yazdığı ve Fevziye Abdullah Tansel tarafından yayına hazırlanan "Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler" adlı eser oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada veriler araştırmacı tarafından uzman görüşü alınarak hazırlanan form ile toplanmış, toplanan veriler nitel doküman incelemesi ve içerik analizi ile analiz edilmiştir. Araştırmada nitel veri analizinin bilimsel geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak amacıyla çeşitli yöntemsel önlemler alınmıştır. Öncelikle iç geçerliği artırmak için veri seti geniş tutulmuş, kapsamında yer alan toplam 142 şiir sistematik biçimde incelenmiş ve kodlar doğrudan metinlerden

türetilmiştir. Kodların oluşturulmasında tümevarımsal içerik analizi yaklaşımı benimsenmiş, elde edilen 67 kod kategoriler altında birleştirilerek 36 tema oluşturulmuştur. Kod–tema ilişkilerinin açık ve sistematik biçimde kurulması, araştırmanın yapı geçerliğini destekleyen önemli bir unsur olmuştur.

Verilerin Güvenirliği

Araştırmada dış geçerliği sağlamak amacıyla çalışma materyali ayrıntılı biçimde tanımlanmış, analiz süreci şeffaf bir şekilde ortaya konulmuş ve elde edilen bulgular frekans tabloları ile desteklenmiştir. Araştırmanın güvenirliliğini sağlamak amacıyla kodlama sürecine dört alan uzmanı dâhil edilmiş olup uzmanlar tarafından belirlenen kodlar bağımsız olarak incelenmiş ve kodlayıcılar arası uyum Miles ve Huberman (1994) tarafından önerilen formül kullanılarak hesaplanmıştır:

$$\text{Güvenirlik} = \text{Görüş Birliği} / (\text{Görüş Birliği} + \text{Görüş Ayrılığı})$$

Bu kapsamda yapılan değerlendirmede, uzmanlar arasında toplam 120 kodlama birimi üzerinden 108 görüş birliği ve 12 görüş ayrılığı tespit edilmiştir. Buna göre güvenilirlik katsayısı:

$108 / (108 + 12) = 0.90$ olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu değer, %80'in üzerinde olması nedeniyle içerik analizinin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Ayrıca kod ve tema frekanslarının belirli kavramlar etrafında yoğunlaşması analiz sürecinin iç tutarlılığını desteklemekte ve bulguların rastlantısal olmadığını ortaya koymaktadır. Bulgular ile yorumların birbiriyle uyumlu olması da araştırmanın analitik güvenirliliğini artıran bir diğer unsur olarak değerlendirilmektedir.

BULGULAR VE YORUM

Araştırmada elde edilen bulgular tablolarla aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. İlgili eserdeki şiirlerin adları ve bulundukları sayfalar

Sıra	Şiirin başlığı	Bulunduğu
		Sayfa
1	Biz Nasıl Şiir İsteriz?	21
2	Anadolu'dan Bir Ses - Cenge Giderken	22
3	Yunan Sınırını Geçerken	24
4	Tırhala Kalası'na	26
5	Şehid-Osman'ın Yüreği	28
6	Yetim Çocuk-Ahmed'in Kaygusu	30

7	Ah Analık- Zeyneb'in Duası	32
8	Kur'an-ı Kerim	33
9	Güzellik ve İyilik Karşısında	35
10	Benim Şiirlerim	47
11	Zavallılar	47
12	Kaynana ile Damat	48
13	Ana ile Kızı	50
14	Ahretlik	52
15	Anadolu	53
16	Sürücü	56
17	Kibritci Kız	57
18	On Para Ver	58
19	Kesildi mi Ellerin	59
20	Zavallı Kayıkçı	61
21	Çiçekciğim	62
22	Bırak Şu Kuşcağızı	63
23	Bıçaksız Katiller	64
24	Issız Ev	64
25	Çekiç Altında	65
26	Beşiğin Önünde	65
27	İlk Yara	67
28	Ya Ölürsen Ne Yaparlar	67
29	Yavrumun Mezarında	68
30	Gutenberg	69
31	Martin Luther	69
32	Kristof Kolomb	70
33	Bırak Beni Haykırayım	71
34	Bilirsiniz Ki Ey Gaddarlar	71
35	Vatan Tehlikede	72
36	İşte O Gün	75
37	Ya Bir Mezar Ya Zindan	76
38	10 (On)Temmuz	76
39	Yaşamak Kavgası	79
40	Bize Diyorlar Ki	80
41	İlim	80
42	Para	81
43	Sınaat	82
44	Hakkaniyet	82
45	Çiftçilik	83
46	Ey Genç Çiftçi	83
47	Sakın Kesme	84
48	Yolcu	85
49	Yavrumuzu Çoğaltalım	85
50	Sebeb Ne Ki Doğurmasın	86

51	Demir	87
52	Demirci	87
53	Örs Başında	88
54	Bırak Yapma	89
55	Ne Zaman	90
56	Yurdumuzun İniltisi	90
57	Ya Gazi ol Ya Şehid	91
58	Kur'a Neferi	93
59	Ordudan Bir Ses	94
60	Sen Feryada Başlayınca	96
61	Bir Genç Kıza	97
62	Bir Delikanlıya	97
63	Çocuklar	98
64	İmtihan	99
65	Çömlekçi	100
66	Günahkâr	101
67	Bahtiyarlık	102
68	Gemici	102
69	Fener	103
70	Balıkçı	104
71	Ölü Kafası	105
72	Nifak	106
73	Felaketler Karşısında	106
74	Benim Rüyam	107
75	İrkımın Türküsü	108
76	Salam Sana	113
77	Barbaros	121
78	Kanımı Taşıyana	121
79	Ona Ölüm	122
80	Üstad Ekrem'e	122
81	İsmail Gaspirinski'ye	123
82	Şair	125
83	Ey Türk Uyan	129
84	Aç Bağrını Biz Geldik	145
85	Ey İğnem Dik	156
86	Ordunun Destanı	173
87	Orduya Selam	196
88	Dicle Önünde	201
89	Hasta Bakıcı Hanımlar	227
90	Ninni	243
91	İntikam Perisi	247
92	Bana Kevser Sunana	248
93	Kafkas'a	248
94	Kafkas Kızı	249

95	Hanın Sazına	250
96	Çar'a	250
97	Petersburg'a	251
98	Gülsün Artık	252
99	Verinhora'ya	252
100	İsyân	257
101	Dua	266
102	Aydın Kızları	279
103	Onların Hikâyesi	281
104	Yurtlarına Karşı	285
105	Vur	289
106	Ankara	293
107	Köyde Fırtına	307
108	Gözyaşım	309
109	Alil	310
110	Baba Bucağı	311
111	Anneciğim	311
112	Yazı Masamın Başında	312
113	Sabah	312
114	Sofra Başı	313
115	Matbuat Nizamnamesi - İlk Hücum	314
116	Babacığım	315
117	Oğlum Doğduğu Gece	315
118	Genç Türk	316
119	Mektepli	317
120	Macar Kızına	318
121	Şiirimin Perisine	319
122	Şair	319
123	Millî Ruh	320
124	Mefkûre	320
125	Ümid	321
126	Tanrı'ya	322
127	Hak	322
128	Türk Dili	323
129	Mustafa Kemal-Zafer	324
130	Ey Beşerin Çarpan Kalbi	326
131	Hürriyet	326
132	Halk	327
133	Mustafa Kemal-Zafer	333
134	İstiklâl Destanı	346
135	Kurtarıcıya	382
136	Anıt	389
137	Devrim	394
138	Benim Ömrüm	408

Mehmet Emin Yurdakul'un Şiirlerine Betimsel Bir Bakış

139	Anlamayanlara	409
140	Şair	409
141	Büyük Sanatkâr	410
142	Çocuk Esirgeme Kurumu İçin	411

Tablo 1'e göre Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler adlı eserde toplam yüz kırk iki şiir bulunmaktadır. Yukarıdaki tablo, eserin hacimsel zenginliğini ve tematik çeşitliliğe zemin hazırlayan geniş bir içerik yapısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Şiir başlıkları incelendiğinde Millî mücadele, vatan, ordu ve kahramanlık gibi temaların doğrudan başlıklara yansıdığı, bunun yanında aile, çocuk, gündelik yaşam ve meslekler gibi daha bireysel ve toplumsal konuların da yer aldığı, tarihsel ve kültürel şahsiyetlere yapılan göndermelerle evrensel bir perspektifin de benimsendiği görülmektedir. Bu durum, eserin yalnızca milliyetçi bir söylemle sınırlı kalmayıp aynı zamanda sosyal, kültürel ve eğitsel bir misyon üstlendiğini göstermektedir.

Tablo 2. İlgili eserdeki şiirlerden ulaşılan kodlar

Kod	Frekans
Acıma	2
Adaletle özlem	1
Ağaca değer verilmesi	1
Ailenin önemi	2
Alçakgönüllü olma	1
Allah'a övgü	1
Amerika'nın keşfi	1
Anıta sesleniş	1
Anne	2
Atatürk sevgisi	2
Baba sevgisi	2
Birlik	1
Bitkileri sevme	1
Biz	5
Çalışmanın önemi	6
Çaresizlik	3
Çiftçiliğin önemi	2
Çocuk sevgisi	3
Demirin ve demircinin önemi	2
Deniz feneri	1
Destekçiler	1
Devrimin etkileri	1
Doğru yolu seçmek	1

Düzene uyum sağlama	1
Eğitimin önemi	1
Felaket	1
Gençlik	2
Hak	1
Hayal	1
Hayvanlara merhamet	1
İlmin önemi	1
İnönü'ye methiye	1
İnsanlara özlem	1
İnsanlardan zarar görme	1
İnsanları bölme	1
İyiliğin önemi	1
Kalbin değeri	1
Kendini tanımak	32
Kimsesiz çocuklar	2
Kod	1
Kolaylıklar	1
Kötülükler	1
Kurtarıcı beklentisi	1
Kutsal kitaba değer	1
Matbaanın önemi	1
Mazlumları koruma	1
Merhamet	3
Mesleğin önemi	1
Milletin durumu	1
Millî mücadelede çekilen zorluklar	1
Millî ruh	1
Nüfus artması isteği	2
Oğul sevgisi	1
Ölüm	4
Paranın önemi	2
Sanatçının işlevi	1
Sevdiğine özlem	3
Şairin önemi	3
Tabuların yıkılması	1
Tevbe	1
Türkçenin önemi	1
Üzülmemek	1
Vatanın önemi	4
Yaşam imtihanı	2
Yoksul Anadolu	1
Zanaatin önemi	1
Zulme direnmek	8

Tablo 2'ye göre Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler adlı eserde toplam altmış yedi koda ulaşılmıştır. Yukarıdaki tabloda toplam 67 farklı koda ulaşılması, eserin çok boyutlu bir içerik yapısına sahip olduğunu göstermektedir. Kodların frekans dağılımı incelendiğinde ise en yüksek frekansa sahip kodun “kendini tanımak” (32) olması, bireysel farkındalık ve öz bilinç temasının oldukça güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. “Zulme direnmek” (8) ve “çalışmanın önemi” (6) gibi kodlar, eserin mücadeleci ve üretken birey idealini vurguladığını göstermektedir. “Biz” (5) ifadesinin görece yüksek frekansı, kolektif kimlik ve toplumsal birlik anlayışının ön planda olduğunu işaret etmektedir. “Vatan”, “ölüm”, “merhamet”, “çocuk sevgisi” gibi kodların varlığı hem millî hem de insani değerlerin birlikte ele alındığını göstermektedir. Genel olarak bu tablo, eserin yalnızca ideolojik değil aynı zamanda ahlaki, eğitsel ve psikolojik boyutlar taşıdığını da ortaya koymaktadır.

Tablo 3. İlgili eserdeki şiirlerden ulaşılan temalar

Şiirin başlığı	Tema
Biz Nasıl Şiir İsteriz?	Vatan sevgisi
Anadolu'dan Bir Ses - Cenge Giderken	Vatan sevgisi
Yunan Sınırını Geçerken	Millet sevgisi
Tırhala Kalası'na	Millet sevgisi
Şehid-Osman'ın Yüreği	Ülke-millet sevgisi
Yetim Çocuk-Ahmed'in Kaygusu	Şehitlik
Ah Analık- Zeyneb'in Duası	İnsan sevgisi
Kur'an-ı Kerim	Dine saygı
Güzellik ve İyilik Karşısında	İnsan sevgisi
Benim Şiirlerim	Zamanın önemi
Zavallılar	İnsan sevgisi
Kaynana ile Damat	İnsan sevgisi
Ana ile Kızı	İnsan sevgisi
Ahretlik	İnsan sevgisi
Anadolu	Vatan sevgisi
Sürücü	İnsan sevgisi
Kibritçi Kız	İnsan sevgisi
On Para Ver	İnsan sevgisi
Kesildi mi Ellerin	İnsan sevgisi
Zavallı Kayıkçı	İnsan sevgisi
Çiçekciğim	Doğa sevgisi
Bırak Şu Kuşcağızı	Hayvan sevgisi

Bıçaksız Katiller	İnsan sevgisi
İssiz Ev	İnsan sevgisi
Çekiç Altında	İncinme
Beşiğin Önünde	Yaşamın önemi
İlk Yara	Yaşama sevinci
Ya Ölürsem Ne Yaparlar	Ölüm korkusu
Yavrumun Mezarında	Çocuk sevgisi
Gutenberg	İnsanlığa faydalı
Martin Luther	İnsanlığa faydalı
Kıristof Kolomb	İnsanlığa faydalı
Bırak Beni Haykırayım	İnsan sevgisi
Bilirsiniz Ki Ey Gaddarlar	Kurtuluşa hazırlık
Vatan Tehlikede	Bağımsızlık isteği
İşte O Gün	Bağımsızlık isteği
Ya Bir Mezar Ya Zindan	Bağımsızlık isteği
10 (On)Temmuz	Bağımsızlık isteği
Yaşamak Kavgası	Güçlü olmanın
Bize Diyorlar Ki	Çalışmanın gerekliliği
İlim	Vatanı ilimle yüceltme
Para	Paranın yaşamdaki
Sınaat	Zanaatçı isteği
Hakkaniyet	Adaletin sonuçları
Çiftçilik	Çiftçiliğin gerekliliği
Ey Genç Çiftçi	Çiftçiliğin gerekliliği
Sakın Kesme	Ağacın değerinin
Yolcu	Vatan için çok çalış
Yavrumuzu Çoğaltalım	Güçlü olmanın
Sebeb Ne Ki Doğurmasın	Güçlü olmanın
Demir	Demirin değeri
Demirci	Demirin değeri
Örs Başında	Çalışmanın gerekliliği
Bırak Yapma	İnsanlara faydalı
Ne Zaman	Düzelmeliyiz
Yurdumuzun İniltisi	Ümitsizlik
Ya Gazi ol Ya Şehid	Vatan sevgisi
Kur'a Neferi	Vatan sevgisi
Ordudan Bir Ses	Vatan sevgisi
Sen Feryada Başlayınca	Vatan sevgisi
Bir Genç Kıza	Vatan için beklentiler
Bir Delikanlıya	Vatan için beklentiler
Çocuklar	Vatan için beklentiler
İmtihan	Vatan için beklentiler
Çömlekçi	Çok çalışmanın
Günahkâr	İnsanlara faydalı

Bahtiyarlık	İnsanlara faydalı
Gemici	Vatanına faydalı
Fener	İnsanlara faydalı
Balıkçı	Faydalı olma
Ölü Kafası	Ölüm korkusu
Nifak	Kötülük
Felaketler Karşısında	Kötülük
Benim Rüyam	Vatan sevgisi
İrkımın Türküsü	Vatan için beklentiler
Selam Sana	Vatan için beklentiler
Barbaros	Vatan için beklentiler
Kanımı Taşıyana	Vatan için beklentiler
Ona Ölüm	Vatan için beklentiler
Üstad Ekrem'e	Vatan için beklentiler
İsmail Gaspirinski'ye	Vatan için beklentiler
Şair	Vatan için beklentiler
Ey Türk Uyan	Vatan için beklentiler
Aç Bağrını Biz Geldik	Vatan için beklentiler
Ey İğnem Dik	Vatan için beklentiler
Ordunun Destanı	Vatan için beklentiler
Orduya Selam	Vatan için beklentiler
Dicle Önünde	Vatan için beklentiler
Hasta Bakıcı Hanımlar	Vatan için beklentiler
Ninni	Vatan için beklentiler
İntikam Perisi	Vatan için beklentiler
Bana Kevser Sunana	Sevdalisına sesleniş
Kafkas'a	Vatan sevgisi
Kafkas Kızı	Vatan sevgisi
Hanın Sazına	Vatan sevgisi
Çar'a	Geçmişe özlem
Petersburg'a	Yıkılmalı
Gülsün Artık	Bağımsızlık isteği
Verinhora'ya	Bağımsızlık isteği
İsyan	Vatan için beklentiler
Dua	Vatan için beklentiler
Aydın Kızları	Vatan için beklentiler
Onların Hikâyesi	Vatan için beklentiler
Yurtlarına Karşı	Vatan için beklentiler
Vur	Vatan sevgisi
Ankara	Vatan sevgisi
Köyde Fırtına	Vatan için beklentiler
Gözyaşım	Vatan için beklentiler
Alil	Vatan için beklentiler
Baba Bucağı	Aile sevgisi

Anneciğim	Aile sevgisi
Yazı Masamın Başında	Vatan için beklentiler
Sabah	Vatan için beklentiler
Sofra Başı	Aile sevgisi
Matbuat Nizamnamesi - İlk Hücum	Vatan için beklentiler
Babacığım	İnsan sevgisi
Oğlum Doğduğu Gece	Annenin önemi
Genç Türk	Vatan sevgisi
Mektepli	Vatan sevgisi
Macar Kızına	İnsan sevgisi
Şiirimin Perisine	İnsan sevgisi
Şair	İnsan
Millî Ruh	Vatan sevgisi
Mefkûre	Ülkü
Ümid	Ümitli olma
Tanrı'ya	Din sevgisi
Hak	Hakkın önemi
Türk Dili	Dil sevgisi
Mustafa Kemal-Zafer	Atatürk
Ey Beşerin Çarpan Kalbi	İnsan sevgisi
Hürriyet	Güçlü olmanın
Halk	Çekilen zorluklar
Mustafa Kemal-Zafer	Atatürk
İstiklâl Destanı	Kurtuluş isteği
Kurtarıcıya	İnönü
Anıt	Şehitlik
Devrim	Devrim
Benim ömrüm	Millet sevgisi
Anlamayanlara	Vatan sevgisi
Şair	Şairin işlevi
Büyük Sanatkâr	Şairin işlevi
Çocuk Esirgeme Kurumu İçin	İnsan sevgisi

Tablo 3'e göre Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler adlı eserde toplam otuz altı temaya ulaşılmıştır. Eserde toplam 36 temaya ulaşılması, kodların daha üst düzey kavramsal kategoriler altında toplandığını göstermektedir. Frekanslara bakıldığında ise “vatan sevgisi” (53) temasının açık ara en yüksek değere sahip olması, eserin temel ideolojik omurgasının milliyetçilik ve vatanperverlik üzerine kurulu olduğunu ortaya koymaktadır. “İnsan sevgisi” (29) temasının ikinci sırada yer alması, milliyetçi söylemin insancıl bir perspektifle dengelendiğini göstermektedir. “Bağımsızlık isteği” (6) ve “güçlü olmanın gerekliliği” (4) gibi temalar, dönemin tarihsel bağlamı olan Millî Mücadele ile doğrudan ilişkilidir.

“Millet sevgisi”, “şehitlik”, “kurtuluş” gibi temalar, kolektif hafıza ve ulusal bilinç inşasına hizmet eden unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda eser, yalnızca bireysel duyguları değil, aynı zamanda toplumsal sorunlara değinme ve ulusal kimlik inşasını destekleyen bir edebi araç olarak değerlendirilebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler adlı eser, nicel olarak zengin (142 şiir) ve nitel olarak çok katmanlı bir yapı sergilemektedir. Kod ve tema dağılımları, bireysel bilinç (kendini tanıma) ile toplumsal bilinç (vatan ve millet sevgisi) arasında dengeli bir ilişki kurulduğunu göstermektedir. Millî mücadele bağlamı, eserin ana eksenini oluşturmakla birlikte, metinler yalnızca propaganda niteliği taşımamakta; aynı zamanda ahlaki değerler, eğitim, üretkenlik ve insan sevgisi gibi evrensel temaları da içermektedir. Sonuç olarak, Mehmet Emin Yurdakul'un bu eseri, hem döneminin ideolojik ihtiyaçlarına cevap veren hem de bireysel ve toplumsal değerleri bütüncül bir yaklaşımla işleyen çok yönlü bir edebi metinler bütünü olarak değerlendirilebilir. Akyüz (1995), Yurdakul'un şiirlerinin Türk edebiyatında milliyetçi söylemin kurucu metinleri arasında yer aldığını ve özellikle II. Meşrutiyet ile Millî Mücadele dönemlerinde ulusal kimlik inşasına doğrudan katkı sağladığını ifade etmektedir. Özşarı (1996) tarafından yapılan bir araştırmada şairin şiirlerini geleneksel Türk halk şiiri vezni olan hece vezniyle yazdığını, şiirlerinde Türk milletinin millî değerlerini ele alarak bu değerleri yeni nesillere aktarmaya çalıştığını ifade edilmiştir. Banarlı (2001), Yurdakul'un şiir dilinin dönemin ağır ve sanatlı üslubuna karşılık sade, anlaşılır ve halkın konuşma diline yakın bir yapı sergilediğini belirtmektedir. Kaplan (2004), Yurdakul'un şiirlerinde bireysel temalardan ziyade toplumcu bir bakış açısının hâkim olduğunu ve şairin kendisini “halkın sözcüsü” olarak konumlandığını ifade etmektedir. Okay (2011), Yurdakul'un şiirlerinin özellikle Millî Mücadele döneminde toplumsal motivasyonu artırıcı ve direniş ruhunu besleyici bir işlev üstlenerek şiirlerinde dönemin ideolojik atmosferini yansıtan ve halkı harekete geçirmeyi amaçlayan ifadeler bulunduğunu belirtmiştir. Mehdiyeva (2016) tarafından yapılan bir araştırmada Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde çeşitli Anadolu insanının yer aldığını, şairin şiirlerinde vatanseverlik, kahramanlık, doğruluk/dürüstlük, medeniyet, merhamet, vatan, insan, aile, dil, din, tarih sevgisi gibi değerlere yer verdiğini belirtilmiştir. Hajiyeva (2018) tarafından yapılan bir araştırmada Azerbaycan ve Türkiye'de önemli yere sahip olan Abdullah Şaik ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri karşılaştırılmış, iki şairin de aynı dönemlerde İstiklâl Savaşı'na şahit oldukları ve bu mücadeleyi destekleyen, vatanına, milletine karşı sevgilerini gösteren eserler

yazdıkları belirtilmiştir. Acar (2018) tarafından yapılan bir araştırmada da “Millî Şair” olarak anılan Mehmet Emin Yurdakul’un halka ve halkın durumuna karşı bigâne kalmayan bir şair olduğu, duygu ve düşüncelerini şiirde aksettirdiği ifade edilmiştir. Urgan (2019) tarafından yapılan bir araştırmada yazdığı şiirlerle ve düzyazı eserlerle, Türklüğü ve Turancılığı ön plana çıkardığı batı taklitçiliğine karşı çıkarak, Türklük şuuru ve bilincini haykırmayı kendine bir görev addederek Türk Milletine kendi öz diliyle seslenip millî benliği, millî duyguyu, ülküyü dile getiren şiirler yazdığı vurgulanmıştır. Şenal (2019) tarafından yapılan bir çalışmada Yurdakul’un şiirlerinin temel olarak millî duyguları ön plana çıkardığı, halkın yaşantısını ve kolektif bilincini yansıtan bir söylem üzerine kurulu olduğu belirtilmiş olup Yurdakul’un şiirlerinin farklı kuramsal yaklaşımlarla yeniden incelenmesinin literatüre katkı sağlayacağı önerilmiştir. Kaya (2025) tarafından yapılan bir çalışmada Yurdakul’un şiirlerinin şairin elemeleri, acıları ve çaresizlikleri dile getirerek halkın günlük yaşamına yer vererek cemiyetin aksayan yönleri ve problemlerini ifade ettiği toplumsal sorunları dramatik sahnelerle dile getirdiği belirtilmiştir. Araştırmada en yüksek frekansa sahip olan "kendini tanımak" kodu ile vatan ve millet temalarının bulunması şairin kişisel, toplumsal ve ulusal temaları aynı metin içinde nasıl bir araya getirdiğini göstermektedir. Mehmet Emin Yurdakul hakkında yapılan incelemeler, dil ve form, ulusalcılık, kimlik ve millî bilinç ile halkçılık ve sosyal eleştiri gibi konularda yoğunlaşmaktadır. Karabulut (2011) ve Kotan’ın (2013) araştırmalarında gözlemlendiği üzere, Yurdakul, aruz ile ağır Osmanlıca şiir dilinin baskın olduğu bir zamanda, sade Türkçe ve hece ölçüsünü öne çıkararak şiirin daha geniş bir izleyici grubuna ulaşmasını sağlamayı hedeflemiştir. Türk kimliği, tarih, vatan, millet ve cesaret kavramlarıyla ilişkilendirilmiştir. Yurdakul’u yalnızca “Millî Şair” olarak değerlendirmek yetersizdir. Aynı zamanda, şairin çocuk, adalet, eğitim, kadın, yoksulluk, halk yaşamı ve sosyal adaletsizlik gibi temaları da şiirlerinde ele aldığı açıkça görülmektedir. Bu nedenle, literatürde genel olarak “Yurdakul = milliyetçi şair” gibi sınırlı bir çerçeveden, “Yurdakul = milliyetçi, halkçı, toplumcu, sade Türkçeyi savunan ve şiiri sosyal bir iletişim aracı olarak kullanan şair” gibi daha kapsamlı bir çerçeveye doğru bir değişim ve gelişim olmuştur.

Mehmet Emin Yurdakul’un Eserleri-I Şiirler adlı eserin incelenmesine dayanan bu araştırmada da yukarıda yapılan araştırmalara benzeyen sonuçlara ulaşılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları yukarıdaki çalışmalarla birlikte değerlendirildiğinde ise Mehmet Emin Yurdakul’un şiirlerinin milliyetçi ideolojinin edebî temsili olduğu, toplumcu ve halkçı bir söylemi dile getirdiği, sade ve anlaşılır bir dil kullanıldığı, şiirlerde eğitsel ve didaktik içerik bulunduğu, şiirlerin tarihsel süreçle güçlü bağ kurduğu görülmüştür.

Araştırmada elde edilen bulgulardan hareketle aşağıdaki önerilerin araştırmacılara ve ilgililere faydalı olacağı düşünülmektedir.

- Yurdakul'un şiirleri ortaokul ve ileri düzeydeki öğrencilere okutulabilir.
- Şiirler Türkçe ve edebiyat öğretim programlarıyla ders kitaplarında uygun temalarda değerlendirilebilir.
- Özellikle millî ve manevi değerlerin öğretilmesinde Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinden yararlanılabilir.
- Yapılacak sonraki araştırmalarda Yurdakul'un eserleri disiplinler arası yaklaşımlarla karşılaştırmalı yöntemlerle modern kuramlar çerçevesinde yeniden incelenebilir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Acar, D. (2018). *Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde sosyal ve siyasi meseleler* (Tez No: 514257) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Akyüz, K. (1995). *Modern Türk edebiyatının ana çizgileri*. İnkılâp Kitabevi.
- Aydın, M., & Aydın, K. (2011). *Türk inkılâbı tarihi*. Cantekin Matbaacılık
- Banarlı, N. S. (2001). *Resimli Türk edebiyatı tarihi*. MEB Yayınları.
- Bayburt, B., & Duman, D. (2020). Millî mücadele döneminin değerler eğitimi açısından analizi. *Belgi Dergisi*, 2(19), 1704-1719. <https://doi.org/10.33431/belgi.576490>
- Çalışkan, V. (2021). Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinin kanonlaşmış değerler bakımından esas alınarak incelenmesi. *Journal of Social and Humanities Sciences Research*, 8(70), 1316-1322. <https://doi.org/10.26450/jshsr.2474>
- Çölgeçen, R. (2018). *Millî edebiyat dönemi çocuk şiirlerinde geçen iletilerin sınıflandırılması (1911-1923)* (Tez No: 502454) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Hacıyeva, Ş. (2018). *Mehmet Emin Yurdakul ve Abdullah Şaik'in eserleri bağlamında XX. yüzyıl Azerbaycan ve Türkiye Türkçelerinin sözvarlığı karşılaştırması* (Tez No: 515446) [Yayımlanmamış doktora tezi]. Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.

- Işık, C. M., & Çırakoğlu, F. (2024). Millî Mücadele'nin örgütlenmesinde millî cemiyetlerin etkisi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 11 (2), 1374-1387. <https://doi.org/10.46868/atdd.2024.750>
- Kaplan, M. (2004). *Türk edebiyatı üzerine araştırmalar 1*. Dergâh Yayınları.
- Karabulut, M. (2011). Mehmet Emin Yurdakul'un "Türkçe şiirler"ine bir bakış. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (7), 165-175. <https://doi.org/10.14520/adyusbd.214>
- Kaya, A. İ. (2025). Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde adalet duygusu. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 24(4), 2070-2080. <https://doi.org/10.21547/jss.1606135>
- Kotan, H. (2013). Türkçeleşme ve Mehmet Emin Yurdakul'un Türkçe şiirleri. *Journal of Turkish Research Institute*, (49), 39-54.
- Kürkçüoğlu, E. (1998). Atatürk, millî mücadele ve Türk dünyası. *Erdem Dergisi*, 11(32), 513-526.
- Mehdiyeva, G. (2016). *Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde değerler eğitimi üzerine bir inceleme* (Tez No: 418023) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Sage.
- Okay, O. (2011). *Batılılaşma devri Türk edebiyatı*. Dergâh Yayınları.
- Özdemir, N. (2021). Millî mücadele dönemi mitinglerinde Türk kadını. *Belgi Dergisi*, 21, 1-22. <https://doi.org/10.33431/belgi.769611>
- Özsarı, M. (1996). *Mehmet Emin Yurdakul (Şiir anlayışı ve şiirlerinde millî değerler)* (Tez No: 51938) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Satan, A. (2020). *Ya istiklâl ya ölüm*. Timaş Tarih.
- Saydan, B. (2024). *Millî mücadele konulu roman ve hikâyelerde kahramanların yaşadığı psikolojik değişim ve dönüşüm* (Tez No: 871234) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Şahin, V. (2016). Mehmet Emin Yurdakul'un şiirlerinde kimlik kurgusu ve benlik algısı. *Journal of Turkish Language and Literature*. 2(4), 117-134. <https://doi.org/10.20322/littera.271938>

- Şen Akdemir, F. (2025). Mehmet Emin'in şiirlerinde halkçılığın izini sürmek: Türkçe şiirler ve Türk Sazı'nda eleştiri. *Turkish Studies – Language*, 20(2), 1353-1375. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.80765>
- Şenal, A. (2019). *Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri üzerine söylem çözümlemesi* (Tez No: 591596) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Urgenç, T. (2019). Türk milliyetçiliği bağlamında bir mütefekkir ve devlet adamı olarak Mehmet Emin Yurdakul (Tez No: 574181) [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. YÖK Ulusal Tez Merkezi.
- Yurdakul, M. E. (1989). *Mehmet Emin Yurdakul'un eserleri I: Şiirler*: Tenkidli basım (F. A. Tansel, Haz.). Türk Tarih Kurumu.

EXTENDED ABSTRACT

Purpose: The purpose of this study, which examines the poetry of Mehmet Emin Yurdakul from a descriptive perspective, is to provide researchers and readers of all levels with information about the poet's works and to offer reading recommendations.

Method: The subject of this study—conducted using the qualitative document analysis method—was the work titled *Mehmet Emin Yurdakul'un Eserleri-I Şiirler (The Works of Mehmet Emin Yurdakul—I: Poems), written by Mehmet Emin Yurdakul and prepared for publication by Fevziye Abdullah Tansel. Various methodological measures were taken in the study to ensure the scientific validity and reliability of the qualitative data analysis. First, to enhance internal validity, a comprehensive dataset was utilized; the 142 poems included in the scope were systematically analyzed, and codes were derived directly from the texts. An inductive content analysis approach was adopted for code generation, and the 67 resulting codes were consolidated into categories to form 36 themes. Establishing clear and systematic relationships between codes and themes served as a key factor supporting the study's construct validity.

Findings: The volume titled The Works of Mehmet Emin Yurdakul, Vol. I: Poems, which was examined in this study, contains a total of 142 poems. An examination of the poem titles reveals that themes such as the national struggle, homeland, the army, and heroism are directly reflected in the titles; alongside these, more personal and social topics such as family, children, daily life, and professions are also present, and a universal perspective is adopted through

references to historical and cultural figures. A total of sixty-seven codes were identified in the work. A total of thirty-six themes were identified in the work titled “Mehmet Emin Yurdakul’s Works-I: Poems.” The identification of thirty-six themes indicates that the codes are grouped under higher-level conceptual categories. The work can be evaluated not only as a literary tool expressing individual emotions but also as one that addresses social issues and supports the construction of national identity.

Conclusion, Discussion, and Recommendations: The work titled Mehmet Emin Yurdakul’s Works—I: Poems is quantitatively rich (142 poems) and exhibits a qualitatively multi-layered structure. The distribution of codes and themes indicates a balanced relationship between individual consciousness (self-awareness) and social consciousness (love of country and nation). While the context of the national struggle forms the central axis of the work, the texts do not merely serve a propagandistic purpose; they also encompass universal themes such as moral values, education, productivity, and love for humanity. In conclusion, Mehmet Emin Yurdakul’s work can be evaluated as a multifaceted body of literary texts that both addresses the ideological needs of its time and addresses individual and social values through a holistic approach. In a study by Kaya (2025), it was noted that Yurdakul’s poems express the poet’s sorrows, pains, and helplessness, giving voice to the people’s daily lives while addressing the society’s shortcomings and problems, and conveying social issues through dramatic scenes. The analysis revealed that Mehmet Emin Yurdakul’s poems serve as a literary representation of nationalist ideology, articulate a socialist and populist discourse, employ simple and accessible language, contain educational and didactic content, and maintain a strong connection to historical processes. It is recommended that Yurdakul’s poems be assigned to middle school and high school students, and that future research re-examine his works using comparative methods and interdisciplinary approaches within the framework of modern theories.

Çıkar Çatışması Bildirimi

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve/veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Yapay Zekâ Kullanımı Bildirimi

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir yapay zekâ aracından faydalanılmamıştır.